

Valkonauha

3/2013

**Pyhän kosketus
luonnossa s. 22**

Kiltteys
– voimavaras vai
voimavara? s. 14

**Muistoja
Emmaus-
kodista s. 18**

Valkonauha 3/2013

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto

Toimituksen osoite:

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

www.suomenvalkonauhaliitto.fi
etunimi.sukunimi@suomenvalkonauhaliitto.fi

Päätoimittaja: Anna-Mari Laine

Toimitussihteeri: Irja Eskelinen

Toimituskunta: Pirkko Laakso, Anna-Mari Laine, Marja Kariluoto, Tuulikki Perho, Helena Sipilä

Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella

Lehti ilmestyy 4 numerona
Tilaushinta 15 euroa vsk

Painopaikka: Tammerprint Oy, Tampere

ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
ISSN 2242-0045 (verkkójulkaisu)

Kannen kuvat: Kari Ehonsalo

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Valkonauhan kuulumisia	4
Levätä on teonsana	12
Kiltteys – voimavaras vai voimavara?	14
Nuoren työntekijän muistoja	
Emmaus-kodista	18
Kirjaviisaat	21
Pyhän kosketus luonnossa	22
Muistokirjoitus	24
Eläviä sanoja	28

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia. Pankkiyhteys: Sampo IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

HuK Anna-Mari Laine

Varapuheenjohtajat

Terveystoimittaja Hannele Jalkanen
Pankkivirkailija (eläk.) Tuulikki Perho

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä
Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

SuurHelsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti
Lepolantie 49, 00660 Helsinki

Hyvät lukijat

Kesän aikana olen usein istunut keinutuolissa sylissäni pienet lastenlapseni vuorotellen. Huomasin tuudittavani heitä uneen samojen laulujen sävelillä kuin itse sain lapsena kuulla. Vahvana tuli mieleeni äitini, joka isoäitinä ollessaan lauloi samoja lauluja omille lapsilleni samassa keinutuolissa istuen. Näin ulottuu silta yli sukupolvien musiikin kautta.

Musiikilliset työmuodot ovat tulleet yhä tärkeämmäksi osaksi Suomen Valkonauhaliiton toimintaa. Yhteislaulu- ja musiikkiryhmät ovat olleet matalan kynnyksen toimintaa jo vuosia. Laulu ja laulaminen koetaan erityisen terapeuttisena menetelmänä, joka antaa voimia arkeen ja virkistää. Musiikkitoiminta tuo yhteisöllisyyttä ja iloa.

Suomen Valkonauhaliiton *Laulukontti*-hanke kokoaa ikäihmisten laulumuistoja ja kannustaa sukupolvet ylittävään yhteiseen musiikkimaailmaan. *Ystävyiden käpy* -toiminta tuo sadun maailman lasten ja perheiden arkeen. Tämä hanke alkoi vuonna 2012 ja sen puitteissa on jo järjestetty konsertteja ja työpajoja. Tänä syksynä toimintaa kehitetään erilaisten ryhmien parissa eri puolilla Suomea. Siltana yli sukupolvien voidaan käyttää aikuisten lapsuudesta tuttuja lauluja ja leikkejä, jolloin aikuisilla on mahdollisuus palata omaan lapsuuteensa ja auttaa nykylapsia pysähtymään yhdessä pohtimaan elämässä tärkeiksi koettuja asioita.

Viime vuonna valmistui Lasten Keskuksen *Lasten virsi 2012* teemalla *Laula Ilost* laulun ilosta! Siinä on paljon vanhoja, tuttuja lauluja, mutta paljon uusia sanoituksia ja säveliä eri tilanteisiin sopien. Lasten virsi on laulu Ilost, laulu Kristus-valosta, laulu toivosta. Yhtenä uutena laulun sanne on otettu **Anna-Mari Kaskisen** sanoittama Reissulaulu, jonka säkeellä haluan toivottaa kaikille hyvää ja siunattua syksyn aikaa.

”Nyt rakastava Jumala jää meitä siunaamaan.
Ja rukous on voimanamme kunnes kohdataan.
Ei sydämemme laulua voi mikään sammuttaa.
On meillä ilosanoma, siis kaikki laulakaa!”

HANNELE JALKANEN
varapuheenjohtaja

Valkonauhan jäsenistö kokoontui

Australiassa 3.–8.5.2013

Valkonauhan maailmanliiton järjestyksessään 39. kongressi järjestettiin Adelaidessa toukokuussa. Adelaide on Etelä-Australian osavaltion pääkaupunki ja maan viidenneksi suurin kaupunki. Kongressiin osallistui kaikkiin 30 maata ja osanottajia oli parisataa. Suomesta osallistui liiton puheenjohtaja **Anna-Mari Laine Raimo**-puolisonsa kanssa sekä **Anneli Klemetti** Helsingin Valkonauhasta ja **Irja Eskelinen** liiton toimistosta. Valkonauhan maailmanliitto kustansi Anna-Marin, Annelin ja Irjan ja heillä kaikilla oli myös tehtäviä kongressin kuluessa. Raimo oli mukana täysin itsemaksavana ja osallistui monin tavoin ryhmämme toimintaan. Erityiskiitos Raimolle seminaariviikon aikana ahkerasta valokuvaamisesta ja hienosta ideasta lahjoittaa pöytäliinaan painettu Suomen kartta Australian Valkonauhan vastuunkantajille **Anne** ja **Roger Bergenille**.

Anneli Klemetin tehtävät alkoivat heti ensimmäisenä päivänä. Hän piti avajaisillan päätteenä päätösrukouksen ja hän oli myös edellisessä Stavangerissa pidetyssä kongressissa valitun julkilausumakomitean jäsen ja toimi Adelaidessa myös vuosikokouksen vaalissa ääntenlaskijana.

Osanottajia Etelä-Australian parlamentin portailla.

Anna-Mari Laine piti yhden aamuhartauden sekä esitteli Suomen Valkonauhaliiton toimintakertomuksen edelliseltä 3-vuotiskaudelta power point-esityksen avulla. Esityksessä oli mukana myös musiikkia, sillä yksi esittelyn kohde oli Ystävyyden käpy-hanke. Maiden esittelyillassa Suomen delegaatio järjesti Marimekko-muotinäytöksen ja se oli oikein pidetty ohjelmanumero.

Irja Eskeliselä oli tehtäviä liittyen hänen kristillisen työn osaston johtajuuteen. Hän osallistui paneeliin, jossa maailmanliiton puheen-

johtaja **Sarah Ward** haastatteli osastonjohtajia, oli mukana toteuttamassa jumalanpalvelusta sekä ohjasi ja johti yhden työpajan, johon osallistui noin 180 edustajaa. Työpaja suunniteltiin kotimaassa **Marjo-Riitta Rollandin** ideoina ja hyvien valmistelujen vuoksi työpaja sai kiitosta ja myönteisen vastaanoton. Työpajassa perehdyttiin Paavalin ensimmäiseen kirjeeseen korinttilaisille ja erityisesti sen tunnetuimpaan kohtaan eli rakkautta käsittelevään osaan: ”Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kie-

lillä mutta minulta puuttuisi rakkaus, olisin vain kumiseva vaski tai helisevä symbaali” (1. Kor. 13:1). ”Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä. Rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee totuuden voittoa. Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii” (1. Kor. 13:4-7). ”Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus” (1. Kor. 13:13). Osallistujat solmivat työpajassa itselleen rannerenkaan, jonka eri väriset helmet liittyivät Paavalin kuvaukseen rakkauden olemuksesta.

Anna-Mari Laine (2. vas.) kantoi Suomen lipun avajaisissa.

Maailmanliiton puheenjohtajaksi valittiin australialais-syntyinen, nykyään Norjassa asuva **Margaret Ostenstad**. Varapuheenjohtajistoon valittiin Anne Bergen Australiasta, **Dora de Barrientos** Guatemalasta, **Young Joo Kim** Etelä-Koreasta ja **Joy Butler** (nykyinen asemamaa) Papua-Uusi-Guineasta. Irja Eskelinen

kutsuttiin jatkamaan kristillisen työn osastonjohtajana. Varapuheenjohtajavaalissa hän sai sijan 5. Anneli Klemetti jatkaa julkilausumakomiteassa.

Seuraavan kokouksen pitopaikka jäi vielä avoimeksi, mutta se selvinnee pian. Matka oli avartava kokemus.

Saimme kokea paljon myönteisyyttä ja Suomen Valkonauhaliiton työlle myönnettiin myös kunniakirja. Kiitos Taivaan Isälle turvallisuudesta matkasta ja kiitos matkumppaneille hyvästä kumppanuudesta.

IRJA ESKELINEN

TERVETULOA SYYSKOKOUKSEEN!

SYYSPÄIVÄT JA SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS

Syyskokous järjestetään **Bergvikin toimintakeskuksessa 19.–20.10.2013.**

Paikka sijaitsee Salon lähellä osoite on Valkjärventie 332, 25110 Kruusila (Helsingistä noin 100 km, Turusta noin 70 km).

Teemana on Jäsenhuolto sekä hengellinen ja henkinen voimaantuminen.

Bergvik sijaitsee Kiskon kunnassa lähellä Salon kaupunkia Hirsjärven rannalla. Meitä odottaa kaunis kartanonmiljö, joka on peräisin vuodelta 1796 ja nykyinen kartanorakennus vuodelta 1907. Bergvikia ylläpitää Vapaa Evankeliumisäätiö ja paikka on tunnettu myös professori Aapeli Saarison työn kautta. Säätiön tavoitteena on herättää, elävöittää ja syventää kristillisyyttä sekä toimia kristillisen mielenterveyden edistämiseksi. Bergvik on myös päihdevapaa toiminta-alue ja toimii ekumenian hengessä.

Järjestämme Helsingistä yhteiskuljetuksen Seppälän Liikenteen tilausbussilla. Lähtö on lauantaina 19.10. kello 9.00 läheltä Kansallisteatteria ns. Fennian edessä olevalta tilausbussipysäkiltä. Teeman mukaisesta ohjelmasta lauantaina vastaavat Yrjö ja Aino Rossi. Ohjelmassa on myös ulkoilua, saunomista ja keskinäistä ajatusten jakamista. Sunnuntaina osallistumme jumalanpalvelukseen ja sääntömääräinen syyskokous alkaa klo 12.30.

Hinta täysihoidolla talon liinavaattein on 92 euroa/henkilö.

KIRKKOPÄIVILLÄ yli 30 000 tilaisuuskävijää

Kirkkopäiväviikonloppu Kuopiossa keräsi 17.–19.5. runsaan yleisöjoukon. Suomen Valkonauhaliitto ja Kuopion Valkonauha esittelivät Kirkkotorilla kahtena päivänä valkonauhatyötä.

Vilkkein päivä oli ennakkodusti lauantai, jolloin eri tilaisuuksiin osallistui lähes 19 000 tilaisuuskävijää. Valkonauhan pöytäpaikalla olivat päivystämässä Kuopion Valkonauhasta **Tuija Rönkä, Leena Vaasto, Raili Rantanen, Anneli Sikanen ja Hannele Jalkanen**. Lämmin kiitos kaikille vapaaehtoisille ja kiitos Railille puolisoineen monien käytännön asioiden huolehtimisesta.

Seuraavat Kirkkopäivät ovat vuonna 2015 Kouvolassa.

IRJA ESKELINEN

Raili Rantanen (vas.), Tuija Rönkä ja Leena Vaasto.

Tuija (vas.) ja Hannele Jalkanen.

YSTÄVYYDEN KÄPY -konsertti ja SUKUPUU-seminaari Lappeenrannassa lauantaina 12.10.2013

Konsertti lapsille ja aikuisille klo 11.00–11.45 on musiikkisadun muodossa ohjaajina musikin maisterit **Taru Koivisto** ja **Heidi Tamper**. YSTÄVYYDEN KÄPY on kertomus ystävydestä, yksinäisyydestä ja elämään onnea tuovista aarteista, joita on tärkeä muistaa vaalia. Konsertin järjestämiseen on saatu tukea Etelä-Karjalan rahastosta.

SUKUPUU-seminaarissa klo 12.15–15.15 kouluttajanaan psykoterapeutti **Sina Pasanen** perehdyttää omien ”juurien” tuntemisen tärkeyteen hyvinvoinnin perustana. Sukupuunsa ymmärtäminen auttaa sisäisten ristiriitojen tunnistamisessa ja työstämisessä ja sen avulla voidaan avartaa ymmärtämystä itseään ja perhettään kohtaan. (Huom! Työskentely ei ole sukututkimusta)

Tilaisuuksiin on VAPAA PÄÄSY ja ne järjestetään Lappeen seurakuntasalissa, osoite Valtakatu 38, 3. kerros. Ilm. puh. 09-1351 268 toimistoaikana tai nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi.

Järj. Lappeenrannan Valkonauha ry, Lappeen seurakunta ja Lappeenrannan raittiustoimi.

TYÖNTEKIJÄPÄIVÄSSÄ 25.5. paneuduttiin työn painopisteisiin

Lähes parikymmentä Valkonauhan Kotipesän työntekijää kokoontui yhteiseen työntekijäpäivään lauantaina 25.5. liiton toimistolle Kruununhakaan. Tällä kertaa päivän ohjelma suunniteltiin kaksiosaiseksi. Aamupäivässä kouluttajana oli turvallisuuskouluttaja **Erkki Sivonen**, jolla on laaja osaaminen rikospoliisityöstä ja turvallisuuden ylläpitämisestä sekä kokemusta yrityskonsultoinnista ja debriefing-toiminnasta. Tässä osiossa keskityimme turvalliseen työtapaan ja saimme valmiuksia uhkaavien tilanteiden varalle. Saim-

me Erkki Sivoselta monenlaista tärkeää tietoa sovellettavaksi niin mahdollisissa työelämän tilanteissa kuin vapaa-ajallakin huomioonotettavaksi. Erityisesti mieleemme jäivät kouluttajan omakohtaiset elämänkokemukseen perustuvat ajatukset, eräänlainen elämänfilosofia, jossa painoutuivat hyvät ihmissuhteet kaikkien kanssa ja oman mielenrauhan ja sielunrauhan ylläpitäminen.

Iltapäivän työskentelyn ohjasi työnohjaaja **Eija-Liisa Rautiainen** ja siinä keskityimme Suomen Valkonauhaliiton Kotipesän asiakastyön painopisteisiin ja yhteisiin pelisään-

töihin, jotka nousevat järjestön toiminta-ajatuksista sekä toimintaamme rahoittavien tahojen määrittelemistä reunaehdoista. Eija-Liisa Rautiainen on koulutukseltaan psykologian tohtori ja vaativan erityistason perheterapeutti (VET). Hänellä on pian kahdenkymmenen vuoden kokemus psykiatrisesta avohoitotyöstä aikuisten kanssa sekä monenlaisista yhteistyöverkostoista sosiaali- ja terveyspalveluissa. Lisäksi hän toimii työnohjaajana, kouluttajana, tutkijana ja organisaation kehittäjänä.

IRJA ESKELINEN

KUVAT: PIRJO SIFILÄ

Työntekijät koolla.

Eija-Liisa (vas.) haastatteli Irjaa.

Erkki Sivonen.

MASENNUSTA TORJUMAAN -seminaari lauantaina 12.10.2013 klo 11–15

Tule etsimään ja löytämään keinoja, joilla käymme ”omin avuin” alakuloa vastaan. Kouluttajana on psykoterapeutti **Sirpa Knuutila**. Kuulemme alustuksen, keskustelemme pienryhmissä ja mahdollisesti teemme jonkun harjoituksenkin!

VAPAA PÄÄSY, kahvitarjoilu (vapaaehtoinen kahviraha).

Tilaisuus on **Tampereen Valkonauhassa** osoite Satamakatu 16 D 79.

Ilm. puh. 09-1351 268 toimistoaikana tai nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi.

Järj. Tampereen Valkonauha ry ja Agricola-opintokeskus.

www.tampereenvalkonauha.fi.

Saimme vieraan Etiopiasta

Suomen Valkonauhaliitto sai 6.6. mielenkiintoisen vieraan kun etiopialainen naispastori **Bekure Daba** vieraili liitossa. Etiopialainen pastori, teologian tohtori Bekure Daba on päässyt kirkossaan korkeammalle kuin yksikään nainen. Hänet vihittiin Etiopian luterilaispohjaisen Mekane Yesus -kirkon ensimmäiseksi naispapiksi vuonna 2000 ja hän toimi kirkon yhden synodin (hiippakunnan) presidenttinä neljä vuotta 2002–2005. Bekure kertoi li meille, että Mekane Yesus

-kirkko on Etiopiassa ainoa naispappeuden salliva kirkko. Toisaalta hän myönsi, että ”paperilla asiat ovat hyvin”, sillä jo vuonna 1993 kirkossa päätettiin, että naisia pitää valita johtotehtäviin, mutta niin ei juurikaan tapahdu”. Bekuren pari vuotta sitten valmistuneen väitöskirjan aihe on naisten vaikeneminen Mekane Yesus -kirkossa (The silence of women in Mekane Yesus Church).

Miksi nainen sitten vaikeene? Tähän Bekure vastasi, et-

tä vaikka on päätetty, että syrjintää ei hyväksytä miehet valitsevat edelleen johtajiksi kavereitaan, toisia miehiä. Tämä on maan kulttuuria. Naisia ehdotetaan harvoin johtotehtäviin. Harvat naiset ovat ehtineet pätevytykään johtotehtäviin. Bekure Daban mukaan naisten syrjäytyminen alkaa jo opiskelustipendejä jaettaessa. Naiset eivät saa kirkkonsa stipendejä, vaan he ovat ulkomaisten kirkkojen tuen varassa. Kuitenkin jo vuonna 1993 päätettiin, että kolmannes kirkon stipendeistä pitää antaa

Maria Hyövälti (vas.) esitteli Opiskelijakotia Sinikka Tuorille ja Bekure Daballe.

naisille. Bekure Daba myöntää, että naiset voisivat itsekin olla pontevampia ja pyytää puheenvuoroa useammin. Bekure Daba syntyi noin 54 vuotta sitten (tarkkaa ikäänsä hän ei tiedä) Länsi-Etiopiassa Wollegan maaseudulla ison ortodoksiperheen nuorimmaksi. Tytöt eivät siihen aikaan päässeet kouluun sillä seudulla, mutta isovelji taisteli Bekuren puolesta. Tyttö pääsi kouluun, mutta sai palkakseen koko suvun vihan. Isä ajoi hänet pois kotoa, ja Bekure asui kouluaikeensa isoveljen luona. Bekure ei luovuttanut ja lukioaikana hän liittyi Mekane Yesus -kirkkoon ja hänet konfirmoitiin. Hän pärjäsi koulussa hyvin ja pääsi opiskelemaan teologiaa kirkon seminaariin Addis Abebaan. Bekure kertoi, että opiskelu vahvisti hänen uskoaan valtavasti.

Kun teologikurssin muut tutkinnon suorittaneet kymmenen opiskelijaa, kaikki miehiä, vihittiin papiksi vuonna 1980, Bekure Dabasta tuntui pahalta. Hänen kotiseutunsa synodin silloinen pääsihteeri **Megersa Guta** lohdutti häntä: vika ei ole sinussa, vaan kirkossa. Myöhemmin Bekure tajusi, että pääsihteeri oli harvinaisen poikkeus kirkossa. Myös Läntisen synodin ilmapiiri poikkesi muista synodeista.

Bekure Daba pääsi tähän synodiin naistyöhön. Hän tapasi

naisia kodeissa ja rukoili heidän kanssaan. Häntä puhuteltiin aina pastoriksi. 1980-luvulla Etiopiassa elettiin **Mengistun** kommunistivallan aikaa. Monilla alueilla kristittyjä vainottiin ja Bekurekin oli monta kertaa vankilassa. Kaikki kirkot Wollegassa olivat pitkään suljettuina.

Keskustelu naispapeudesta alkoi kirkossa Läntisen synodin aloitteesta vuonna 1980. Vuonna 1997 naispappuus hyväksyttiin ja ensimmäinen naispappi vihittiin virkaan vuonna 2000. Hän oli Bekure Daba. Hän oli suorittanut teologian maisterintutkinnon Iso-Britanniassa. ”Silloin järjestettiin iso juhla, johon kutsuttiin vieraita ulkomailtakin.” Naispappeja on kirkossa nyt 32, miespappeja 2600. Lähes kaikki naispapit ovat Läntisen synodin alueelta. Maan eteläisissä synodeissa naispappeihin suhtaudutaan kaikkein kielteisimmin. Mutta kun Bekure hiljattain oli siellä saarnaamassa, hän sai paljon myönteistä palautetta.

Pappuus avasi Bekure Daballe mahdollisuuksia, sillä vain vihityt papit voivat päästä kirkon johtotehtäviin. Hänet valittiin Läntisestä synodista jatkautuneen Gimbi Jorgon synodin presidentiksi vuosiksi 2002–2005. Presidenttinä hän pääsi osallistumaan kirkon ja

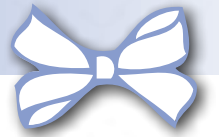
synodien johtajien kokouksiin ainoana naisena. Häntä kunnioitettiin ja hänen työnsä arvostettiin, vaikka hän oli usein eri mieltä kuin muut. Silti hänelle annettiin puheenvuoroja. Bekure Daba onnistui mielestään hyvin presidentin toimessaan. ”Sain paljon kiitosta työstäni. Uskalsin valita naisen ison kehitysprojektin johtoon. Se osoittautui hyväksi valinnaksi, projektista saatiin loistoraportit.”

Presidenttikauden jälkeen Bekure Daba lähti Anglikaanikirkon stipendin turvin valmistelemaan väitöskirjaansa Iso-Britanniaan. Myös aviomies **Tesso Jaleta** väitteli tohtoriksi. Pariskunta halusi palata kotimaahansa palvelemaan maataan ja kirkkooaan. Mies kutsuttiin opettamaan kirkon seminaariin ja Bekure Daba kirkon keskustelutoimintaan naisten evankelioimistyön johtajaksi. Hän aloitti työssä marraskuussa 2012.

”Olen iloinen, että minut kutsuttiin tähän tehtävään, vaikka työlle onkin annettu hyvin pieni budjetti.”

Vieraamme tutustui myös Valkonauhakotiin ennen vierailunsa päättymistä. Kiitos pastori **Sinikka Tuorille** kun toit vieraaksemme tämän rohkean Bekuren.

Teksti ja kuva IRJA ESKELINEN

Marjatta Kinnunen 90 vuotta

Sunnuntaina 11.päivänä elokuuta kokoonnuimme juhlimaan kunniajäsenemme **Marjatan** syntymäpäivää. Juhlaa vietettiin Alavan palvelutalon tiloissa – Marjatta asuikin nyt samassa talossa. Sali oli kauniisti laitettu juhlahuntoon. Marjatan läheiset ja ystävät koontuivat kotoiseen ja hyvin lämminhenkiseen tilaisuuteen.

Marjatta on ollut monessa mukana vuosien ja vuosikymmenten aikana. Nuoruuden vuosiin liittyy toiminta Lotta-järjestössä rintamalottana. Viime aikoihin asti Marjatta on osallistunut Lottaperinneyhdistyksen toimintaan.

Seurakunnan vapaaehtoistyö myös kuului Marjatan elämään erilaisissa luottamustehtävissä. Erityisen rakkaaksi tuli pyhäkoulutyö Kallaveden seurakunnassa. Suuri on

joukko, jonka sydämiin Marjatta on kylvänyt Sanan siementä. Kallaveden eläkkeellä oleva kirkkoherra **Esko Kontinen** toi kauniilla tavalla esille Marjatan panosta seurakuntatyössä.

Muisteluiden jälkeen nautimme juhlahakavit suussasulavien leivonnaisten kera. Kiitämme Taivaan Isää Marjattasta ja hänen panoksestaan Valkonauhassa! Toivotamme Marjatalle ja hänen läheisilleen Jumalan siunausta tuleviin vuosiin!

Lauloimme juhlassa onnitelulaulun. Sen sanoin toivotan Valkonauha-lehden lukijoille ”Turvallista matkaa”!

Monia vuosia, armorikkaita vuosia, monia armorikkaita vuosia!

Vietämme matkalla ystäviemme juhlia. Laulumme soivat sydänten iloa.

Päivänsankari Marjatta Kinnunen 90v.

Rukoilen isältä enkeleitänsä pyhiä matkasi ajan kulkemaan vierellä!

LEENA VAASTO
Kuopion Valkonauha ry
puheenjohtaja

Maire Kiiski (vas.) ja Eila Koponen.

Kahvipöydässä oikealla Kaija Pakkanen, Anna-Liisa Salke ja Marja-Liisa Halonen.

Muistojen virtaa valokuvin ja musiikin siivin Joutsassa

Valkonauhan kansainvälisenä rukouspäivänä 22.9. järjestettiin Joutsassa kirkkoherra **Tuula Leppämäen** pyynnöstä Valkonauhan kirkkopyhä. Kirkkokahveilla valkonauhatyötä esittelivät valokuvaaja **Pirjo Sipilä** ja musiikinopettaja **Taru Koivisto**. Teemana olivat vanhat Joutsan kirkkoon liittyvät seurakuntalaisten omistamat valokuvat ja niihin liittyvä ai-

kalaismusiikki. Joutsassa toimi vuodesta 1962 Valkonauhan paikallisyhdistys, jonka toiminta lakkautui 1990-luvulle tultaessa. Joutsalaiset valkonauhalaiset olivat aikanaan erityisen ahkeria äitienpäiväksi julkaistun Suomen Valkonauhaliiton juhlalehden, Äidin Päivän, myyjinä.

Kiitos Pirjolle, Tarulle ja Tuula-kirkkoherralle päivän

järjestelyistä ja oikein hyvää syksyä kaikille joutsalaisille!

Valkonauhan rukouspäivänä järjestettiin Valkonauhan tilaisuuksia useilla paikkakunnilla, esimerkiksi Lappeenrannan seurakunnassa ja Helsingin Pakilan seurakunnassa. Kiitos kaikille teille, jotka piditte asiaamme esillä.

IRJA ESKELINEN

Kirkkoherra Tuula Leppämäki (oik.).

Taru Koivisto seurakuntalaisten keskellä.

MILLAINEN VANHEMPI OLEN LAPSILLENI?

Minä Isänä, Minä Äitinä -seminaarissa kouluttajina ovat psyk.SH **Hanna Tapiala** ja psykoterapeutti **Kimmo Tapiala**. Myös isovanhemmat ovat tervetulleita! Teemoina mm. tilanteet, joissa ”kuppi meinaa kaatua” ja vanhemmuuden monien roolien haasteet ja mahdollisuudet. Seminaarissa EI OLE järjestettyä lastenhoitoa. VAPAA PÄÄSY, kahvitarjoilu. Ilm. puh. 09-1351 268 toimistoaikana tai nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi.

Lauantaina 9.11. klo 11–15 Tilaisuus on seurakuntakeskuksen Kokouskellarissa, osoite Savilahdenkatu 20, **MIKKELI**.
Järg. Mikkelin Valkonauha ry ja Agricola-opintokeskus. www.mikkelinvalkonauha.fi.

Lauantaina 30.11. klo 10–14 Tilaisuus on Hämeenlinnan pääkirjaston Musiikkisalissa, osoite Lukiokatu 2, **HÄMEENLINNA**.
Järg. Hämeenlinnan Valkonauha ry ja Agricola-opintokeskus.

Levätä on teonsana

Luen silloin tällöin fransiskaani-isä **Richard Rohrin** mietiskelytekstejä. Lyhyitä ajatelmia päivän matkaa varten. Erään päivän teksti jäi mieleeni. Hän kirjoittaa tähän tapaan: *Toivon ja syvän turvallisuuden tunteen kokemus syntyy levossa. Verbi rest – levätä – on yksi käytetyimmistä sanoista eri uskontojen mystiikassa. Sillä tarkoitetaan jonkinlaisia lepäämistä Jumalassa. Jumalan varassa.*

Ja kuitenkin me koko ajan suoritamme, ansaitsemme, kiirehdimme. Huomaamatta tai ottamatta huomioon, että läsnäolon lahja, Jumalan läsnäolo on jo tässä ja nyt. Suorittaminen saa meissä ylivallan arjessa hyvin helposti. Ehkä sen huomaa juuri näin kesän kääntyessä syksyyn ja arjen rynnistäessä päälle. Lepo ja hellittäminen on kohta kuin hauras muisto vain kesästä ja lomasta. Hengellisessä elämässäkin suorittamisesta tulee helposti vahva vaa-

de. Suoritamme Jumalalle, kelvataksemme. Kuvittelemme, että olemme hyväksytyjä ja rakastettuja vasta ansaittuamme sen.

Aktiivisuudessa ja toiminnallisuudessa ei sinällään ole mitään pahaa. Päinvastoin. Mutta elämässä on hyvä olla levon ja työn, kiireen ja hitauden, hälinän ja hiljaisuuden vaihtelua. Rytmi. Jokainen tarvitsee silloin tällöin hetken itselleen. Ja hetken Jumalan läsnäololle.

Ajattelemme, että meidän on etsittävä Jumalaa emmekä huomaa, että olemme jo hänen läsnäolossaan, perillä. Kun pysähdyn ja alan rukoilla, kohtaan aina myös itseni, oman syvimmän minuuteni, tunteeni, haavoittuvuuteni, kaipaukseni. Rukous on siis sitä, että lakkaan olemasta jotakin muuta kuin mitä olen ja alan olla se, joka olen. Hyväksyn itseni ja elämäni todellisuuden. Matka kohti Jumalaa on matka kohti omaa sisintä.

Oman itsen kohtaaminen vaatii aina rohkeutta. Tunteet ja asiat kumpuavat mieleen. Olisi oikeastaan helpompi jatkaa kiirettä ja touhuamista. Lepääminen vaatii aktiivista tahtoa ja tekoa! Levätä on verbi-teonsana.

Raamatun kertomus Martasta ja Mariasta on kertomus aktiivisuudesta ja suorittamisesta ja toisaalta levosta. Usein pidämme perinteisesti Marian levollista, kuuntelemaan ja Jeesuksen läsnäoloon asetuvaa asennetta parempana kuin Martan aktiivista elämän toimijan asennetta.

Jaamme näin ihmisen kaksi olemuspuolta helposti parempaan ja huonompaan.

Oikeastaan hengellisessä elämässä ja rukouksessa ovat läsnä molemmat. Rukous on läsnäoloa Jumalalle. Lepoa ja lepäämistä hänen läsnäolossaan. Läsnäolo Jumalan seurassa muuttuu kuitenkin vähitellen toiminnaksi, ei suorittamiseksi vaan aktiivisuudeksi toisten hyväksi.

Hyvä, jos elämämme sisältää lepoa Jumalassa, läsnäolon lahjan, mutta myös tuon levon muuttumisen aktiiviseksi toiminnaksi. Sen mitä saamme itsellemme voimaksi ja lahjaksi Jumalan läsnäolossa muutamme levolliseksi aktiivisuudeksi. Rakkauden teoiksi.

Mystinen rukousyhteys Jumalan ja ihmisen välillä on Jumalan mielen saamista elämän käyttövoimaksi. Se on Jumalan silmillä katselemista, korvilla kuuntelemista, jopa Jumalan suulla puhumista.

PIRJO KANTALA
Tuomasoppi

MARKKU PIHLAJA

Kiltteys

– voimavaras vai voimavara?

Kiltteydellä on kahdet kasvot. Toisaalta kiltteys on mitä parhain ja tavoiteltavin ominaisuus niin lapselle kuin aikuisellekin, toisaalta taas monen elämä on kiltteyden nimissä pahasti kaventunut tai vääristynyt. Oma elämä on saattanut jäädä melkein elämättä, kun on pitänyt elää vain toisten toiveiden mukaan. Liika on liikaa kiltteydessäkin.

Olen kuunnellut liian kilttien aikuisten tarinoita runsaan 15 vuoden ajan, eli siitä lähtien kun keran eräässä seminaarissa tulini esittäytyneeksi kiltiksi maalaistytöksi. En silloin arvannut, miten kauaskantoiset seuraukset yhdellä ohimennen sanotulla sanalla voi joskus olla. Kiltteys puhutti suunniteltujen asioiden ohella tuossa seminaarissa niin paljon, että päätin paneutua aiheeseen tarkemmin. Pian kävi ilmi, että kiltteyden varjopuolista puhumiselle on tässä maassa suuri tarve. Melkeinpä voisi sanoa, että kyseessä on eräänlainen kansantauti, jota potevat monenlaiset ihmiset, vähän yllättäen myös monet nuoret. Ongelman tunnistaa moni mieskin.

Niinpä olen vuodesta toiseen puhunut tästä aiheesta milloin missäkin, pal-

jon seurakunnissa, mutta myös monissa muissa yhteisöissä. Aikanaan havainnoistani syntyi kaksi kirjaakin: *Kiltteydestä kipeät* (Kirjapaja 2003) ja *Oikein kiltit* (2007). Niitä on luettu ja luetaan yhä paljon, mikä mielestäni kertoo siitä, että aihe on monille kipeästi tuttu. Tarve muutokseen on todellinen.

Liian kiltteyden syntysyyt ja kipukohdat ovat pohjimmiltaan aika samankaltaisia kuin esimerkiksi huonossa itsetunnossa tai häpeässä. Kiltteys vain on selvästi mukavampi ja harmittomamman tuntuisen nimi omalle pahalle ololle; on paljon helpompi puhua kiltteydestä. Kiltteyden piirteiden tunnistaminen on ollut monille käänteentekevä löytö. Kun ongelma saa nimen, sille voi alkaa tehdä jotain. Helpottavaa on ollut huomata, että alun perin vain hyväksi tarkoitettun ja uskotun kiltteyden taakse voi tosiaan kertyä niin paljon elämää ahdistavia ja rajoittavia piirteitä.

Mistä tunnistaa liian tai väärän kiltteyden?

Liian kiltin oma aito minuus on eri tavoin kutistunut tai vääristynyt. Hän ei uskalla ilmaista tahtoaan, tarpeitaan, toiveitaan tai mielipiteitään, vaan hän on toisten tahdon ja toiveitten toteuttaja, toisten miellyttäjä. Hän pyrkii elämään niin, ettei ole muille vaivaksi, mieluummin aina iloksi ja hyödyksi.

Suorituskeskeinen kiltti touhuu ja ahertaa kaikkialla taukoamatta, mutta yrittää silti olla näkymätön, hajuton, mauton ja väritön, kuten moni asian ilmaisee. Siksi hän ei voi paljastaa tunteitaankaan, ei iloaan eikä suruaan, ei pettymyksiään, pelkojaan eikä varsinkaan vihaansa. Hän kätkee tunteet sisimpäänsä ja rakentaa suojakseen kauniin, mutta epäaidon ulkoisuuden. Tämän rakennelman koossapitäminen vie voimia ja levollisen ilon elämästä.

Ulospäin kiltti näyttää ehkä tyyneltä viilipytyltä tai jopa oikein lempeältä, mutta sisimmässään hän piilottaa kasvavaa suurten tunteiden varastoa. Erityisesti kätkeyt vihan tunteet voivat olla tuhoisia. Rasitteena ovat myös jatkuva syyllisyyden, riittämättömyyden ja kelpaamattomuuden tunne – suuresta suorittamisesta huolimatta. Hylätyksi tulemisen pelko on ajanut monet väärään kiltteyteen, mutta se myös tiukasti estää luopumasta kiltin kaavusta.

Kiltti voi olla hyvinkin puhelias, mutta siitä on vaikea puhua, mitä hänelle itselleen oikeasti kuuluu, koska hän on oppinut mitätöimään tunteensa ja tarpeensa. Kiireen, välinpitämättömyyden tai pelon ilmapiirissä moni on jo lapsuudessa sisäistänyt valheen, ettei kukaan ole kiinnostunutkaan hänen ajatuksistaan ja asi-

oistaan. Siksi niistä ei kerrota aikuisenaakaan.

Avoimuus, rehellinen ja aito yhteys on tällöin aika mahdotonta. Kommunikaatio ei suju, jos toisen mielialat ja toiveet pitää aina arvata tai jos hän on aina samaa mieltä toisten kanssa tai hänelle sopii aina se, mitä muut ehdottavat. Apuakaan kiltti ei tohdi itselleen pyytää, ettei vaan ole vaivaksi – mutta toisten jotain tarvitessa hän on heti valmiina auttamaan.

Lepo ja itsestä huolehtiminen on hankalaa, jos pyrkii aina täyttämään toisten toiveet eikä voi koskaan sanoa, ettei nyt ehdi, jaksa tai että on aikeissa tehdä jotain muuta tai toisella tavalla. Syyllisyys siitä, että toiset jäävät pulaan, on hylkäämisen pelon ohella usein suurin tekijä, joka saa aina suostumaan. Sillä ei tunnu olevan väliä, jos jää itse pulaan.

Kiltti on siis ahkera suorittaja ja epäaito miellyttäjä, rakkauden ostaja, alistuja, helposti johdateltava ja hy-

väksikäytettävä. Hän ei tunnista rajojaan eikä osaa tai uskalla sanoa ei. Yksikin ”ei” voi kuulostaa toisten laiminlyönniltä. Kiltti ei huomaa tai ei välitä, että laiminlyö jatkuvasti itseään. Vaarana on, että hän lopulta väsyä, palaa loppuun, katkeoittuu, sairastuu tai masentuu. Moni kiltti hakee helpotusta ja mielihyvää myös erilaisista riippuvuuksista, kun ei jaksa kiltteyttään.

Kiltin ihmiskuva on vääristynyt. Niin näyttää usein olevan myös jumalakuva ja jumalasuhte. Jos on tottunut suorittamaan ja miellyttämään tullakseen hyväksytyksi ja saadakseen jotain ihmisiltä, on vaikea käsittää, että on Jumala, joka hyväksyy ihmisen ilman ansioita, että häntä ei tarvitse lepyttää eikä miellyttää. Ansidonnaisen ajatteluun tottuneelle uskosta tulee herkästi pakon, pelon ja syyllisyyden värittävä suoritusmylly, eli armon sisäistäminen voi olla erityisen vaikeaa. Usko on silloin elämää rajoittava ja kahlitseva eikä elämään vapauttava ja rohkaiseva asia.

Mikä neuvoksi?

Monen elämässä väärä kiltteys on kovin syvässä ja lähes kaiken kattavaa, joten muutos ei tapahdu nopeasti. Mutta vähitellen suurikin muutos näkyy olevan mahdollinen. Aluksi kannattaa miettiä vaikka vain yksi tai korkeintaan muutama asia, jossa haluaisi toimia toisin kuin ennen. Kiltteiden vastakohta ei ole tuhmuus, joten tuhmaksi ei kannata ryhtyä. Oikea suunta on sisäinen rehellisyys, itsensä kuunteleminen, itsestään välittäminen, aitouden etsiminen. Se, että olisi oma itsensä, arvokas ja ainutlaatuinen persoona, jollaiseksi Jumala jokaisen loi.

Jos oma tahto ja tunteet ovat kovin hukkassa, voi kestää aikansa, että oppii niitä edes tunnistamaan, saati ilmaisemaan. Jokaiselle ne on kyllä annettu – käyttöä varten, ei piilotettaviksi. Monille on ollut suureksi avuksi se, että opettelee sanoamaan ”ei” silloin, kun sisin niin kuiskaa. Aina se ei ole mahdollista, mutta lopulta aika usein on – jopa ilman syyllisyyttä tai pitkiä selityksiä. Kaikkein ei kenenkään tarvitse suostua, kaikkea ei tarvitse jaksaa tai ehtiä jne. Virheitäkin voi sattua. Ei tarvitse olla täydellinen ollakseen hyvä ja rakastettava. Kukaan ei voi olla kaikille mieliksi. Mutta kun edes välillä on mieliksi itselleen, jaksaa paremmin ja oikeal-

la tavalla olla mieliksi toisille, palvella ja välittää. Kannattaa opetella olemaan itselleen armollinen.

Avuksi on sekin, että suostuu olemaan tarvitseva, pyytää apua ja antaa toisten auttaa itseään, eikä vain elä toisia varten, aina itsensä kustannuksella. Kiltteiden oppeja kannattaa soveltaa itseensäkin ja kysellä: mikä tekisi minut tyytyväiseksi?

Koska kiltin elämässä on yleensä paljon kätettyä vihaa ja katkeruutta, hänellä on myös paljon anteeksiannettavaa – niille, jotka ovat edesauttaneet kiltteiden syntymistä, pitäneet sitä yllä ja hyväksikäyttäneet sitä. Tarvitaan pitkää anteeksiannon prosessia, jonka tulisi edetä sen myötä, kun tutustuu kiltteytensä syövereihin ja yrittää niistä irrottautua. Monet ovat kokeneet anteeksiannon kaikkein syvimmin vapauttavaksi asiaksi, joka mahdollistaa uuden ja oman tavan elää. Vähintään yhtä tärkeää on antaa anteeksi itselleen kaikki se haitallinen, mihin on kiltteytensä vuoksi suostunut.

Entä se oikeanlainen kiltteys?

No, se on tietenkin vastakohta edellä kuvatulle kahlitsevalle kiltteydelle. Sitä leimaa vapaus ja uskallus olla oma itsensä, vapaus kuunnella myös omaa sisintään eikä aina vain muiden toiveita, vapaus punnita vaihtoehtoja ja tehdä omia valintoja. Silloin ei tarvitse alistua ulkoahjautuvasti, mutta omasta halustaan voi toki välillä joustaa. On vapaus sanoa tarvittaessa ei, jotta voi sanoa oikeille asioille kyllä. On lupa pitää puoliaan ja huolehtia myös omasta hyvinvoinnista. Ei tarvitse olla suostumisautomaatti, eikä toimia pelon tai pakon sanelemana.

Oikein kiltillä on kohtuullisen terve itsetunto. Hän ei alati vähättele ja mitätöi itseään, vaan osaa arvostaa itseään ja sitä, missä on hyvä, mutta näkee reilusti puutteensa ja voi myöntää virheensä. Yksinpärjääjä alkaa tarvita toisia. Nöyristelyn sijaan tulee aitoa, kaunista ja nöyrää rea-

lismia. Tunnelukot aukeavat ja tilalle tulee tunnelupa – omille tunteille, mutta luvan voi antaa myös toisille, kun ei tarvitse pelätä heidänkään tunteitaan.

Elämään tulee rentoutta, tilannetajua, kykyä aidompaan yhteyteen, luottamusta, kunnioitusta, rohkeutta, armollisuutta. Paljon hyviä asioita, ja myös enemmän voimavaroja kestää pettymyksiä, omaa ja toisten epätäydellisyyttä. Kun on itselleen armollinen, on helpompi olla sellainen muillekin. Se, joka aidosti, mut-

ta nöyrästi arvostaa itseään, arvostaa yleensä eniten toisia ihmisiä.

ANNA-LIISA VALTAVAARA
Teologi, kouluttaja, kirjailija
Kansan Raamattuseuran
julistustyöntekijä

Kiltteydestä kipeät (Kirjapaja 2003, pokkarina 2005, uusin laitos 2012), Oikein kiltit (2007, pokkarina 2008), Ainako anteeksi? (2005, pokkarina 2007), Huolena huolehtiminen (2009, pokkarina 2013)

Olen velallinen

Puhelin illalla ennen unen tuloa
Pitkän puhelun
ilman mikrofonia,
ilman kuuloketta,
ilman johtoja ja lankoja
suljetuin huulin:
Sanat täynnä pyyntöjä,
täynnä toiveita,
puhuin kauan ja pitkään
kaikenlaista.
Uskon, että minua kuunneltiin.

Maksua en muistanut kysyä nytkään
en ennenkään.
Olen velallinen
jään velalliseksi.

Muistinko edes kiittää
Kuuntelijaa.

MILKA KIVILINNA

Nuoren työntekijän muistoja Emmaus-kodista

Helsingin Valkonauhahdistyksen omistama Emmaus-Vanhainkoti Kauniaisissa oli ensimmäinen lyhytaikainen työpaikkani valmistuttuani kotitalousteknikoksi. Opiskelukaverini asui Valkonauhan omistamassa asunnossa ja suositteli työtä minulle. Se tuntui hyvältä, koska sain asunnon, ruuan ja työn. Työskentelin vain noin kolme kuukautta siellä (20.12.1974–4.3.1975), mutta se aika jätti pysyvän jäljen sydämeeni.

Keittiössä työskentelin keittiöapulaisena. Emännän kanssa sovimme aina edellisenä päivänä, olenko ilta- vai aamuvuorossa. Jos halusin lähteä illalla tapaamaan ystäviäni, minun piti aina ilmoittaa hänelle, mihin menin. Koska olin nuori, minusta haluttiin pitää huolta. Joka toinen tiistai oli pyykkipäivä, lakanoiden pesu saunassa. Koko päivä oli varattu siihen. Sauna oli pimeä ja jääkylmä talvella ja taskulamppu hampaissa sytyttelin aina

tulen padan alle, jotta saatiin lämmin vesi. Usein vanhuksat pyysivät minua leikkaamaan ja laittamaan hiukset kauniiksi. Suihkuttaminen ja pesemisessä auttaminen oli tärkeä yhdessäolon hetki. Siivosin asunnot, huolehdimme koksilämmityksestä Alatalossa, toimin yökkönä silloin tällöin ja ehdinpä olla joulupukkinakin.

Muistan, kun menin ensimmäisen kerran työpaikalleni Emmaus-Vanhainkotiin. Minusta tuntui, että olin astunut sisään johonkin hyvin kokonaisvaltaiseen, kuin suureen perheeseen. Työ ja vapaa-aika yhdistyivät. Olin ainut nuori talossa ja niinpä vähitellen aloin sulautua vanhainkodin yhteiseen eloon. Asuntoni oli yläkerrassa ja eipä siihen aikaan ollut paljon muuta tekemistä kuin lukeminen ja käveleminen vanhainkodin ympäristössä. Kaunis, arvokas päärakennus oli **Lars Sonckin** suunnittelema ja koko pihapiiri oli maalauksellinen ja rauhoittava.

*Kiitos
Emmaus-Vanhainkoti
kaikista hauskoista
ja rakastettavista
muistoista!
Arja Honkanen*

Minulla on paljon hienoja muistoja siellä asuvista vanhuksista. He olivat fyysisesti melko hyväkuntoisia. Jotkut kärsivät lievistä muistihäiriöistä, jotkut olivat mielenterveyskuntoutujia. Todennäköisesti, jos he eläisivät nyt, he asuisivat yhä omassa kodissaan käyttäen erilaisia tukipalveluja.

Emmaus-Vanhainkodissa oli myös ruotsia puhuvia vanhuksia. Jännitin hie-man, koska koin, että puhun huonosti ruotsia. Mutta kaikki olivat ystävällisiä ja kannustavia. Muistan **Ruut Hammarén** -nimisen vanhuksen, joka pyysi minua aina lukemaan ruotsinkielisen päivälehdän hänelle. Kun arkailin lukemistani, hän sanoi, että 'lue vain, sinulla on niin hyvä ulostus'.

Alatalossa asui myös pieni ystävällinen mummo. Hänen nimensä oli **Sofia Lippo**. Asuimme yläkerrassa vierekkäisissä huoneissa ja ystävyystimme. Hän halusi aina, että minä suihkutan hänet. Sofia piti hyvin kuumasta vedestä, jopa niin kuumasta, että käteni milteipä paloivat. Niinpä kerran sanoin hänelle hänen pyytäessä aina vain kuumempaa suihkutusta, että nyt käteni eivät enää kestä. Sofia vastasi napakasti, että 'pitääkö Sinun sitten työn-

tää kätesi niin kuumaan veteen'. Sofia Lipon suuri rakkaudenosoitus minua kohtaan olivat pannumyssyt ja patalaput. Hän teki minulle lahjaksi kymmeniä patalappuja. Mutta hän ei tehnyt niitä vain minulle vaan halusi tehdä minulle patalapun lahjaksi vietäväksi. Jos menin kotona käymään tai ystäväilleni kylään, hän aina kysyi, millainen ihminen hän on, jonka luokse menen. Hän valmisti patalapun elämäntilanteen ja ihmisen mukaan. Esim. seurustelevalle parille vein patalapun, jonka hän nimesi 'kaksi sydäntä valssin tahdissa' ja kaunis patalapun kuva esitti rakkauden. Kaikille tekemilleen patalapuille hän antoi nimen: Kala ja Vihanneksia vadilla, Lintu istui puussa käpy suussa jne. Koskaan Sofia ei antanut minulle patalappua tai pannumyssyä suoraan käteen vaan se roikkui huoneeni ovenkahvassa ikään kuin tuoden vielä suuremman lahjan vastaanottamisen ilon. Minulla on edelleen yhdeksän patalappua muistona.

Olen miettinyt, miksi minulla on ollut aina kaipuu yhteisöasumiseen. Olen

TAUSTATietoa Emmaus-Kodista

Vuoden 1905 lopussa Helsingin kaupunkilähetys ehdotti, että Helsingin Valkonauha-Vita Bandet i Helsingfors ry ottaisi huolehtiakseen Kaupunkilähetysten alkuun panemasta siveellisyydestä. Esitykseen suostuttiin ja toimintaa varten avattu Emmaus-niminen vastaanottokoti Kauniaisissa siirtyi Helsingin Valkonauhalle. Tilat osoittautuivat kuitenkin ahtaiksi ja niin toiminta siirrettiin avarampiin tiloihin kesäkuussa 1907, jolloin avattiin Emmaus-koti Pitäjänmäellä. Vuonna 1909 koti siirtyi Suomen Valkonauhalliitolle. Alunperin ajateltiin, että jäsenistö tukisi kotia taloudellisesti, mutta tuki jäi kuitenkin odotettua pienemmäksi. Vuonna 1910 Emmauskodin tilanne muuttui jälleen, kun se siirrettiin kaikkien paikallisyhdistysten yhteisesti vastattavaksi. Mainintoja kodille annetuista avustuksista ja rahalahjoista ilmenee liiton vuosikertomuksista.

Kodissa toimi myös Pisara-yhdistys, joka oli asukkaiden yhteinen yhdistys. Sen puitteissa kokoonnuttiin tekemään käsitöitä ja pidettiin ohjelmallisia iltamia. Vuonna 1915 Emmaus-koti siirtyi Espooseen ja kesääjäksi Pälkäneelle. Syksystä päästiin muuttamaan Kauniaisiin. Vuonna 1917 vaihdettiin jälleen paikkaa Espoon Kiloon, ja vuonna 1918 kodin toiminnan ilmoitetaan loppuneen. Syynä oli taloudellinen pula-aika ja yhteiskunnallisesti sekasortoiset olot, jotka vaikeuttivat monin tavoin kodin jokapäiväistä elämää. Vuonna 1921 Emmaus-koti oli jälleen toiminnassa Espoossa Kauklahden lähellä sijainneessa Fridborgin huvilassa. Koti oli muutettu samalla tyttöjen talous- ja käsityökouluksi ja toiminnasta vastasi Helsingin Valkonauha.

Vapaakirkollisen pastorin Antti Mäkisen puolison Emma Mäkisen vuonna 1880 Siltasaarenrantaan perustama vastaanottokoti siirtyi vuonna 1923 Helsingin Valkonauhan omistamaksi. Näin yhdistettiin Emmaus- ja Emma Mäkisen koti. Toiminta siirtyi Kauniaisissa uuteen paikkaan, kun saatiin ostettua insinööri Stenbergin huvila palstoineen. Koti toimi seuraavat vuosikymmenet monin eri työmuodoin ja viimeiset toimintavuodet se oli vanhainkotina. Tämyntyyppiselle toiminnalle asetetut ulkoiset vaatimukset pakottivat Helsingin Valkonauhan joko uudistamaan tiloja tai muuttamaan toiminnan muuten erilaiseksi. Tässä tilanteessa yhdistys päätyi myymään rakennukset tontteineen ja saaduista varoista perustettiin Valkonauhasäätiö.

oivaltanut, että sieltä Emmauskodiltahan se on peräisin. Kun olen osallistunut Pohjois-Espanjassa Caminon pyhiinvaellusmatkalle, olen ta-

voittanut sen saman tunteen yhteisöllisyydestä, jonka koin ensimmäisessä työpaikassani. Pyhiinvaelluksella yöpymiset ovat usein isoissa makuusaleissa, joskus ruokakin valmistetaan yhdessä. Pienissä arkisissa asioissa autamme toisiamme vaelluksen aikana. Me ihmiset tarvitsemme toinen toistamme. Ei ole vain antajia tai vain vastaanottajia. Ehtoollispöydässä koen myös joskus tunteen Emmauskodista. Yhdessä saamme ottaa vastaan.

Arja Honkanen on Kiipulan ammattiopiston opettaja. Häntä haastatteli Anna-Mari Laine.

Kun isä television osti ja Heikki Kahila astui tupaan

Teoksen alkulehdillä on Leo Tolstoin aforismi ”Elämää kuin peltoa ei voi ylittää”. Uskon, että lähes jokaisen Valkonauha-lehden lukijan mieleen nousee mielikuvia kuullessaan nimen **Heikki Kahila**. Itselleni hän oli **Teija Sopasen** ohella ehdoton TV-tähti, jonka muistan jo lapsuudestani kun televisiota katsottiin tuvan nurkassa nököttäneestä mustavalko-ottimesta. Heikki Kahila edusti tyyliä, turvallisuutta, avarampaa maailmaa kuin kotikylän tarjoamat sen hetkiset kokemukset.

Heikki Kahila kirjoittaa, että ”elämä on rankka laji harastettavaksi: ohjailtavuus on huonoa, sattuma määrää ja onnellakin on osuutensa”. Hän on totisesti saanut elää tähän asti mielenkiintoista elämää, josta ei kuitenkaan ole puuttunut vaikeuksiaan. Vaikeuksista selviämässä on varmasti kovasti auttanut Heikki Kahilan hyvä huumo-

rintaju, terve nöyryys ja luontainen positiivisuus. On hienoa ja toivoa antavaa, että ihmisen saa säilyttää herkkyytensä ja luottamuksensa elämän hyvyteen, vaikka elämä kolhiikin.

HEIKKI KAHILA: Ääneen elettyä, Gummerus 2013

Kirja kertoo paperitehtaan varjossa varttuvasta nuoresta, joka eli toisaalta tavallisen

ja toisaalta kuitenkin poikkeuksellisen vivahteikkaan lapsuuden ja nuoruuden. Heikki Kahilan kasvuympäristö antoi virikkeitä kasvaa laaja-alaiseksi aikuiseksi, jolle elämä oli varannut ainutlaatuisen tehtävän olla ”koko kansan ääni”. Samalla teos on mielenkiintoisen tarina televisioaikakauden alusta ja tuon uuden laitteen vaikutuksista suomalaisten arkeen.

Teos on mielenkiintoista luettavaa meille, jotka olemme eläneet samat vuosikymmenet. On hauskaa ”kurkistaa” kulissien taakse ja saada tietää monista hauskoista ja usein myös kiperistä tilanteista, joissa ”koko kansan Heikki” oli osallisena. Koko maailmaa järjittäneiden uutisten kertominen kansalle on ollut raskasta. Tällainen uutinen oli esimerkiksi **John F. Kennedyn** kuolema.

IRJA ESKELINEN

Pyhän kosketus luonnossa

KARI EHOUSALO

METSÄN PSALMI

*Metsä on kohtu,
josta syntyy elämämme mieli.*

*Metsässä Pyhä Jumala on läsnä
pienimmässäkin puun lehdessä.*

*Metsä tyynnyttää ahdistuneen mielen
ja antaa levon hälyyn uupuneelle.*

*Metsä lahjoittaa marjansa ja sienensä
kuin metsän Luoja, suuri Lahjojen Antaja.*

*Metsä on temppeli,
sitä kunnioitamme ja siitä pidämme huolta.*

Tässä ajassa, jota elämme, tuntuu usein että asiat eriytyvät toisistaan ja elämä pirstaloituu. Sen huomaa metsistä mutta sen huomaa myös ihmisten välisistä suhteista ja ihmismielestä. Jos pirstaloiva suuntaus jatkuu yhä vaan, muuttuu hyvinvointi pahoinvoinniksi.

Länsimainen kulttuuri on rakennettu jatkuvan kasvun ja niin kutsutun edistyksen ihanteille. Maapallon luonnon kestävyys on kuitenkin rajallinen. On tarpeen palauttaa luomakunnan pyhyden taju, joka asettaa ihmisen toiminnalle rajat. On

löydettävä uudelleen kohtuus – luonnosta saa ottaa elämisen välttämättömät tarpeet, mutta kohtuudella ja kunnioittaen.

Luomakunnan näkeminen pyhänä on osa kristillistä uskonperintöä. Esimerkiksi **Martti Luther** on sanonut, että Jumala on luomakunnassaan läsnä jokaisessa pienimmässäkin puun lehdessä. Luonto ei siis ole itsessään jumalallinen, mutta pyhä Jumala on Luojana ja Eläväksitekevänä Henkenä intiimisti läsnä kaikessa luodussaan. Hän on samalla kaikkea luotuaan suurempi ja käsityskykymme tuol-

la puolen. Mutta hänen läsnäolonsa metsässä, järven vedessä tai eläimessä tekee kaikesta luodusta pyhää. Siihen mitä ihminen pitää pyhänä hän suhtautuu ihmettelyn ja kunnioituksen tuntein. Pyhyys antaa luonnolle tietyn koskemattomuuden.

Hyvin monelle suomalaiselle on tuttua, että jos mieltä ahdistaa voi mennä metsään ja metsä tyynnyttää. Tämän kokemuksen voi kristittyinä sanoittaa myös niin, että pyhä Jumala itse hoitaa ja elvyttää meitä luomakuntansa välityksellä. ”Metsä kirkkoni olla saa” – hengellisyys ei ole mitään kakkosluokan hengellisyyttä, vaan aivan ykkösluokan. Se on osa uskomme harjoitusta samaan tapaan kuin yhteen kokoontuminen kirkkoon kuulemaan Raamatun sanaa ja nauttimaan ehtoollista.

Luonnossa vietettävissä jumalanpalveluksissa, kuten erilaisissa metsäkirkkoissa, tämä yhteenkuuluvuus tulee erityisen konkreettiseksi: kohtaamme saman Jumalan kirkon alttarilla ja metsässä. Tällainen yhteys hoitaa suomalaisen sielua.

*Metsä ei vaadi
ei arvioi
metsä on lepo
Jumala on lepo*

Metsä on turvakätkö

PAULIINA KAINULAINEN
pappi ja tietokirjailija
Kontiolahdelta

(Lainaukset kirjasta
Pauliina Kainulainen:
Metsän teologia, 2013)

Hän saa levätä

Valkonauhasisar, Suomen Valkonauha-liiton kunniajäsen, Anita Käär nukkui ikiuneen rauhallisesti 94 vuoden iässä kotikaupungissaan Turussa. Hänen isänsä oli Turun kaupungin vouti Nestor Aschán ja äitinsä rouva Hilja Aschán. Turun Suomalaisen Yhteiskoulun jälkeen Anita hakeutui Helsinkiin Ateneumiin opiskellakseen tekstiilitaiteilijaksi, mutta sota keskeytti opinnot. Sittemmin Anita sanoi, että kyllä silti tuli paljon elämässä kudottua ja tehtyä käsitöitä; tulevalle suurperheen äidille ne taidot olivat tärkeitä. Talvisodan aikana

Anita toimi väestönsuojelukeskuksessa vapaaehtoisena valmistaen kaasunaamareita. Myöhemmin hän oli työssä puhelin-sensuurissa. Kihlauduttuaan majuri Pekka Sakari Käärin kanssa hän kävi talouskoulun ja avioliitto solmittiin elokuussa 1940. Puoliso oli sodan aikana hävittäjälentäjänä ja laivueen päällikkönä.

Kun puoliso jäi armeijasta eläkkeelle alkoi perheessä uusi vaihe, sillä Pekka Käär toimi Imatran Voimassa ja Kemijoki Oy:ssä huolto- ja liikennepäällikkönä. Miehen työ kuljetti perhettä uusille paikkakunnille eri puolille Suomea ja jopa rajan toiselle puolelle Petsamon voimalaitostyömaille. Aktiivinen ja ahkera

Leila Maria Anita Käär
26.6.1919–29.8.2013

Anita sopeutui uusiin paikkoihin ja ihmisiin. Hänen sydäntään lähinnä oli viisilapsiseksi kasvanut perhe, mutta silti aikaa jäi yhteiskunnallisillekin asioille. Anita hoiti myös opettajan sijaisuuksia ja oli perustamassa Rovaniemen Rantavitikan yhteiskoulua. Sen jälkeen kun lapset olivat jo koulunsa käyneet, ryhtyi hän kokopäiväiseksi Huhtamäki Yhtymän konsulentiksi kiertäen työnsä vuoksi eri puolilla maata. Lisätulot olivat tarpeen, sillä Anitan toiveena oli voida kouluttaa kaikki lapset niin pitkälle kuin kykyä ja kiinnostusta riittäisi.

Valkonauhatyö oli aina ollut Anitan kiinnostuksen kohde, sillä hänen isoäitinsä Amanda Manner kuului Turkuun vuonna 1896 perustetun valkonauhayhdistyksen perustajajäseniin ja myös Anitan äiti Hilja Aschán toimi Turun yhdistyksessä vastuunkantajana. Kun Anita aikanaan palasi takaisin juurilleen Turkuun, tuli hänestä aktiivinen valkonauhalainen. Hän toimi lähes kaksikymmentä vuotta Turun Valkonauhan puheenjohtajan tehtävissä ja oli mukana myös monissa valtakunnallisen liiton luottamustehtävissä. Tasavallan presidentti Tarja Halonen myönsi Anitalle Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitalin kultaristein kiitoksena monipuolisesta toiminnasta valkonauhatyössä ja muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa.

nasta valkonauhatyössä ja muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa.

Anita oli lämmin ja toisten tunnelmia herkästi aistiva ihminen. Häntä kantoivat vahva usko ja luottamus Jumalaan. Anitan usko oli avaraa ja rakkauden täyttämää. Hän nautti kauniista luonnosta, kirjallisuudesta, musiikista ja viihtyisästä kodistaan. Aivan viime päiviinsä saakka hän kävi uskollisesti Valkonauhassa sekä kotiseurakuntansa raamattu- ja lähetyspiirissä. Anita oli rukoileva ihminen, joka osasi olla kiitollinen elämästään. Hän sanoi usein olevansa onnellinen kun Taivaan Isä antoi hänelle ihanan perheen ja lapset. Hän piti aktiivisesti yhteyttä lapsiinsa ja lastenlapsiinsa ja häneen pidettiin myös paljon yhteyksiä.

Anitankin elämään mahtui varmasti raskaitakin aikoja, sotavuodet ja pelko puolison ja kotimaan puolesta. Elämän menetyksetkin hän otti Taivaan Isään turvaten. Jokaisen päivän Anita aloitti ja päätti rukouksella ja hänelle rakkaimpia virsiä olivat ”Oi muistatko vielä sen virren” ja ”Mun kanteleeni kauniimminkin”.

Anita oli kaikin tavoin valmis lähtemään tästä elämästä. Kiitämme Anitaa hänen antamastaan kristityn ihmisen mallista ja monikymmenvuotisesta valkonauhasisaruuudesta ja lähetämme osanottomme Anitan lapsille ja heidän perheilleen.

*Mun kanteleeni kauniimminkin
Taivaassa kerran soi;
Siell’ uusin äänin suloisin
Mun suuni laulaa voi.
O Halleluja rakkaalle
Mun Jeesukselleni!
Ah autuas on päivä se,
Kun pääsen luoksesi.
(Kreetta Haapasalo)*

IRJA ESKELINEN

ÄITI

*Kauan on aikaa siitä
kun luoksesi tulla mä sain
Kun katseeni kohtasi sinun,
nuo sinisilmäsi nähdä mä sain.*

*Ne täynnä ol’ lempeyttä,
pohjatonta rakkautta ain
Ne hymyilivät kanssain,
ne itkivät surujain.*

*Vaik’vuodet ne vierivät,
kaukana ollessain
Ain’ lämpöisenä ne loisti,
kotiin tullessain.*

*Kun mä kerran matkaltain,
sun luokses kiiruhdin
Nuo silmät niin rakkaat, Äiti,
nyt uupuneena kohtasin.*

*Ol’loiste jo sammunut,
kuin läpi usvan vain
Näin silmissäsi Herran,
valon Korkeimpain.*

*Hiljaa hiivuit sä pois,
kohti rauhan satamaa
Kun vierelläs mä istuin,
hiljaa hiljaa vaan.*

*Nyt sammunut on liekki,
en koskaan nähdä mä voi
sun sinisilmias, Äiti,
mut’olet sydämessäin!*

Helena Käär

LAULUKONTTI

TULE MUKAAN LAULAMAAN, YHDESSÄ ON HAUSKEMPAA!

LAULUKONTTI-RYHMÄT
ryhmissä lauletaan, kuunnellaan musiikkia ja keskustellaan.
Muistellemme mennyttä aikaa – unohtamatta tämän päivän tunnelmia.
Kokoontumisten kesto n. 1 tunti. VAPAA PÄÄSY.

LAULUKONTTI PALVELUKESKUS MARTINPUISTOSSA os. Raappavuorenpolku 1, Vantaa.
ma 4.11. klo 13.30
ma 11.11. klo 13.30
ma 18.11. klo 13.30
ma 25.11. klo 13.30

ILMOITTAUDU ROHKEASTI MUKAAN YHTEISEEN MUKAVALAAN TOIMINTAAN!
Ryhmänohjaaja Taru Koivisto Puh. 040 5634 566 taru.koivisto@elisanet.fi

Ryhmät järjestetään yhteistyössä Vanhusten Palvelutaloyhdistyksen ja Suomen Valkonauhaliiton kanssa.

LAULUKONTTI-RYHMÄ

Ryhmässä lauletaan, kuunnellaan musiikkia ja keskustellaan.
Muistellemme mennyttä aikaa – tämän päivän tunnelmia unohtamatta.
Kokoontumisten kesto on noin 1 h. Ryhmään mahtuu 12 osallistujaa. VAPAA PÄÄSY.

LIESITORIN PALVELUTALO os. Vaskivuorentie 12 C, Vantaa
to 7.11. klo 13.30
to 14.11. klo 13.30
to 21.11. klo 13.30
to 28.11. klo 13.30

ILMOITTAUDU ROHKEASTI MUKAAN YHTEISEEN MUKAVALAAN TOIMINTAAN!
Ryhmänohjaaja Taru Koivisto Puh. 040 5634 566, taru.koivisto@elisanet.fi

Ryhmä järjestetään yhteistyössä Vanhusten Palvelutaloyhdistyksen, Etsiväpiirit-projektin ja Suomen Valkonauhaliiton kanssa.

KOHTAAMISKAHVILA

Oletko yksin, kaipaatko uutta seuraa?

NIINA HÄMÄLÄINEN

Voit tulla nauttimaan kupposen kahvia/teetä, tavata toisia ja jakaa tunnelmiasi. Joskus voimme kutsua asiantuntijavieraan kertomaan jostakin ajankohtaisesta terveyteen ja hyvinvointiin liittyvästä aiheesta. Tapaamisten sisältöjä voimme suunnitella yhdessä toiveitanne kuunnellen.

Suur-Helsingin Valkonauhan ja Suomen Valkonauhaliiton

AVOIN OLOHUONE JA KOHTAAMISKAHVILA kaikenikäisille kokoontuu **10 viikon ajan tiistaisin klo 13–15 (24.9.–26.11.2013)** Suur-Helsingin Valkonauha ry:n tiloissa osoitteessa: Fredrikinkatu 58 A 2, 1.kerros /Valkonauhan ovisummeri.

Järjestäjien puolesta paikalla ovat psykoterapeutti **Kirsti Paloheimo** ja vapaaehtoistyöntekijä.

Tiedustelut toimistoaikana 09-1351 268/ Suomen Valkonauhaliitto tai nina.hurta-mo@suomenvalkonauhaliitto.fi

Vapaa pääsy ja vapaaehtoinen kahviraha, jolla voimme kattaa tarjoilukuluja.

Ryhmän järjestää Suur-Helsingin Valkonauha ja Suomen Valkonauhaliitto yhteistyössä Agricola-opintokeskuksen kanssa.

Mikkelin Valkonauhan

AVOIN OLOHUONE JA KOHTAAMISKAHVILA kaikenikäisille kokoontuu keskiviikkoisin klo 12–14 (18.9.–18.12.2013) Kotikulmassa osoitteessa: Porrassalmenkatu 59, 50100 MIKKELI.

Järjestäjien puolesta paikalla on vapaaehtoistyöntekijä.

Tiedustelut
Liisa Ahonen puh. 040 828 8213 / liisa.ahonen@pp7.inet.fi.

Vapaa pääsy ja vapaaehtoinen kahviraha, jolla voimme kattaa tarjoilukuluja.

Ryhmän järjestää Mikkelin Valkonauha yhteistyössä Suomen Valkonauhaliiton kanssa.

Itella Green

Eläviä sanoja

Jumalan rakkaus meitä kohtaan kantaa myös silloin, kun elämä tuntuu täydellisesti epäonnistuneen. Hänen sylissään voimme päästää otteen myös siitä, mikä tuntuu edelleen kipeältä, mikä tuhlaantui, meni murskaksi ja tuhoutui elämässä. Hänen silmissään olemme aina enemmän kuin epäonnistumisemme ja virheemme. Hän katsoo meitä täynnä hellyyttä. "Tänä päivänä sinun pitää oleman kanssani paratiisissa", Jeesus sanoo vierellään ristillä riippuvalle ryöväriille. Koskaan ei ole liian myöhäistä antautua Jumalan rakkaudelle. Jeesuksen haavat parantavat meidän haavamme, hoitavat, sovittavat, antavat levon.

KAIJA MARIA JUNKKARI
teoksessa Avara hellyys, 1989.

Elämän talossa ovet ovat kapeat, huoneesta toiseen ei pääse suurten kantamusten kanssa, jotakin pitää jättää jokaisen oven eteen, elämän talossa on kuljettava näin, ja ovet ovat kerta kerralta kapeampia ja matalampia.

PENTTI SAARIKOSKI

Hyvän käy sen, joka on armelias ja lainaa omastaan muille, sen, joka aina toimii oikeuden mukaan. Oikeamielinen ei koskaan horju, hänet muistetaan ikuisesti. Ei hän pelkää pahoja viestejä vaan luottaa vakain mielin Herraan. Hän on vahva ja rohkea, ei hän pelkää, ja pian hän katsoo voittajana ahdistajiinsa. Hän antaa avokätisesti köyhille, hän toimii aina vanhurskaasti ja kulkee pystyssä päin.

PS. 112: 5-9